

Privévermogen schenken of erven

De Successiewet is per 1 januari 2010 drastisch gewijzigd. De termen 'successie- en schenkingsrecht' zijn vervangen door 'erf- en schenkbelasting'. In de vernieuwde Successiewet zijn de tarieven voor schenken en erven verlaagd en de vrijstellingen voor partners en kinderen verhoogd.

Tarieven schenk- en erfbelasting 2010

De tarieven voor het schenken en erven van privévermogen zijn een stuk eenvoudiger geworden. Er zijn nog slechts drie tariefgroepen (partners/kinderen, kleinkinderen en overigen) en nog maar twee tariefschijven per groep.

Hoogte verkrijging	Partners/kinderen	Kleinkinderen	Overigen
Tot € 118.000	10%	18%	30%
€ 118.000 en hoger	20%	36%	40%

Tip! Kinderen van samenwonende partners en stiefkinderen worden op dezelfde wijze behandeld als kinderen. Dit betekent dat ook voor hen de laagste tarieven en vrijstellingen voor kinderen gelden.

Vrijstellingen erfbelasting 2010

Echtgenoten/partners	€ 600.000
Kinderen/kleinkinderen	€ 19.000
Zieke en gehandicapte kinderen	€ 57.000
Ouders	€ 45.000
Overigen	€ 2.000
Goede doelen/sportverenigingen e.d.	vrijgesteld

Vrijstellingen schenkbelasting 2010

Kinderen	€ 5.000
Kinderen 18-35 jaar (eenmalig)	€ 24.000 of € 50.000
Overigen	€ 2.000
Goede doelen/sportverenigingen etc.	vrijgesteld

Alle vrijstellingen zijn 'voetvrijstellingen': alleen het meerdere boven de vrijstelling wordt belast. Bovendien worden sommige vrijstellingen verlaagd. Dat geldt met name voor de vrijstelling voor echtgenoten/partners. Bij hen wordt de waarde van een nabestaandenpensioen van de vrijstelling afgetrokken. Het recht op nabestaandenpensioen zelf wordt niet belast met erfrecht.

Partnerbegrip

Partners profiteren van hogere vrijstellingen en lagere tarieven. Echtgenoten en geregistreerde partners kwalificeren altijd als partner. Woont u korter dan vijf jaar ongehuwd samen, dan moet u een wederzijdse zorgplicht vastleggen in een notarieel samenlevingscontract. U heeft hiervoor tot 1 januari 2012 de tijd. Woont u langer dan vijf jaar samen en staat u gedurende deze periode ook op hetzelfde adres ingeschreven, dan is een notarieel samenlevingscontract niet nodig. Samenwoners profiteren overigens pas van de hogere vrijstellingen en lagere tarieven als zij minimaal twee jaar (schenkingen) of zes maanden (verervingen) samenwonen.

Let op! (Groot)ouders en (klein)kinderen die samenwonen kunnen niet als partners kwalificeren. Dit kan alleen nog als één van beiden een uitkering heeft genoten in verband met verleende mantelzorg aan de ander in het jaar voorafgaand aan het overlijden. U moet altijd aangifte doen van de verhoogde schenking.

Vermogensoverdracht tijdens leven

Iedereen die vermogen bezit, weet dat dit eens moet worden overgedragen. Schenken bij leven is, zeker als dit geleidelijk gebeurt, nog altijd fiscaal voordeliger dan vererven bij overlijden. Schenkingen aan kinderen worden in 2010 vrijgesteld tot een bedrag van € 5.000 op jaarbasis. Deze vrijstelling kan voor kinderen tussen de 18 en 35 jaar eenmalig worden verhoogd naar € 24.000.

Help uw kind aan een eigen woning

Voor schenkingen die worden aangewend voor de verwerving van een eigen woning of voor het aangaan van een dure opleiding door het kind (kosten minimaal € 20.000 per jaar, exclusief levensonderhoud), wordt de eenmalige vrijstelling van € 24.000 verhoogd tot € 50.000. Dit moet wel in een notariële akte worden vastgelegd en er gelden aanvullende voorwaarden. Zo moet bij de levering van de woning in de transportakte worden opgenomen dat het geschonken bedrag moet worden gebruikt voor het betalen van (een gedeelte van) de koopsom.

Heeft u vóór 1 januari 2010 al een beroep gedaan op de eenmalige verhoogde vrijstelling, dan mag u alsnog € 26.000 aanvullend schenken zonder dat hier schenkbelasting over wordt geheven. Voorwaarde is dat uw kind de leeftijd van 35 jaar nog niet heeft bereikt en de schenking gebruikt voor de aankoop van een eigen woning. Bij de aangifte schenkbelasting moet een beroep worden gedaan op de vrijstelling.

Privévermogen schenken of erven

Tip! Schenkt u een bedrag aan uw kind voor een eigen woning, dan moet u zich wel realiseren dat uw kind over dit bedrag geen hypotheekrenteaftrek kan claimen in de aangifte inkomstenbelasting. U kunt daarom het beste met uw SRA-Adviseur overleggen of deze mogelijkheid voor zowel uzelf als uw kind de beste fiscale optie is.

Schenken 'op papier'

Een veelvoorkomende vorm van schenken van ouders aan kinderen, is de 'papierse schenking', ofwel schenken onder schuldigerkenning. U hoeft op dit moment geen contant geld vrij te maken, maar u profiteert wel van de vrijstellingen van de schenkbelasting. U krijgt een schuld aan de kinderen, zodat bij uw overlijden minder erfbelasting is verschuldigd. Aan de 'papierse schenking' worden wel voorwaarden gesteld. Zo moet deze vorm van schenking worden vastgelegd in een notariële akte en moet jaarlijks daadwerkelijk een rente van 6% worden betaald. Schuldig blijven is uit den boze. Wordt niet werkelijk betaald, dan wordt de schuld aan de kinderen niet gezien als een schuld van de nalatenschap en wordt dus geen erfbelasting bespaard.

Tip! Heeft u in het verleden al eerder een schenking op papier gedaan en dit niet vastgelegd bij de notaris, doe dit dan alsnog. Als in het verleden per ongeluk geen rente is betaald over dergelijke schuldige gebleven schenkingen, dan is het verstandig dit zo snel mogelijk alsnog te doen.

Herroepelijke schenking

Sinds een aantal jaar bestaat de mogelijkheid om bij een schenking te bepalen dat deze onder bepaalde voorwaarden kan worden teruggedraaid. Zo kunt u aan de schenking bijvoorbeeld de voorwaarde verbinden dat uw kind het bedrag moet terugbetalen als het zijn studie niet afmaakt. Vanaf 1 januari 2010 wordt bij het terugbetalen van de schenkbelasting rekening gehouden met de voordelen die uw kind heeft genoten tijdens de periode dat hij beschikking had over het geld. De teruggaaf van belasting wordt dus beperkt.

Renteloze leningen

Onder de oude Successiewet werd een direct opeisbare renteloze of laagrentende lening als een zakelijke lening gezien, waarover u geen schenkingsrecht hoefde te betalen. Per 1 januari 2010 wordt verondersteld dat bij het verstrekken van een dergelijke lening jaarlijks een (fictieve) rente van 6% wordt geschonken.

Tip! Om heffing van schenkbelasting te voorkomen, kunnen renteloze of laagrentende leningen worden omgezet in een lening die een samengestelde rente draagt van 6%. Een andere mogelijkheid is dat de direct opeisbare lening wordt omgezet in een niet-direct opeisbare lening. In dat geval is het voldoende een zakelijke rente te rekenen (die lager zou kunnen zijn dan 6%). Wordt een bestaande renteloze lening niet aangepast, dan is jaarlijks schenkingsrecht verschuldigd.

Schenken aan goede doelen

In de nieuwe wet wordt de eis gesteld dat de instelling zich voor tenminste 90% (voorheen 50%) richt op het algemeen nut. Controleer daarom, voordat u een bedrag schenkt aan een goed doel, of deze voortkomt op de zogeheten ANBI-lijst van de Belastingdienst. Als de instelling namelijk niet meer wordt aangemerkt als een 'algemeen nut beogende instelling' (ANBI), dan vervallen de vrijstellingen in de schenk- en erfbelasting en de giftenaftrek in de inkomstenbelasting.

Tip! Voor bepaalde instellingen, zoals dorpshuizen, sportverenigingen en dergelijke, blijft de vrijstelling in de Successiewet onder voorwaarden bestaan.

Bestrijden van constructies

Voorheen werden soms constructies toegepast om belasting te vermijden, bijvoorbeeld door binnen de familiekring levensverzekeringen af te sluiten, of door de levering van onroerend goed uit te stellen tot na het overlijden van de verkoper. Dat kan in de vernieuwde wet niet meer. Ook zijn bijzondere testamentvormen aangepakt, die erop zijn gericht heffing van erfbelasting te vermijden. Ik-opa testamenten en turbotestamenten worden in ieder geval in de heffing meegenomen.

Heeft u in het verleden een testament laten opstellen, laat uw adviseur bij De Keijzer Nipius & Co dan bekijken of de formuleringen in uw testament nog wel de gewenste fiscale gevolgen hebben.